

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 35.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Fossuros spelea suis? miluósque rapaces,
Hic ubi nunc patribus stat curia celsa vocatis
Tunc congesturos? proliisque cupidine dulci,
Oua fabrè factis posituros laeua nidis?

¹⁶ Euenient verus quæ proloquor omina vates,
Euenient, nec apex horum quæ scribimus olim,
Non ratus ullus erit: eadem cecinere priores
Fatidici heroës. priscos euoluite libros,

Carminaque ætherei calamo conscripta Tonantis;
¹⁷ Non alia à sacris oracula vatibus edo,
Os animùmque Deo plenus; mihi muneris huius,
Quodcunque est, auctor Deus est: idem ille scelestus
Inferet hæc rerum portenta minacia terris,
Quas teneant certa mensuræ lege, colantque
Sortitio, stirpemque suam per secula propagent.

Cap. 35. Hæc rerum series, & ineluctabilis ordo
Fatorum, ut quæ nunc caput exerit ora beatum,
Vrbibus & vicis bacchoque oleoque redundet,
Illius & rumpant ingentes horrea messes;
Pinguis humus, pecori tellus aptissima habendo,
In steriles subito mutata rigescat arenas,
Nec pecori, nec vino habiles, nec frugibus aptas.

¹ At contra, nã sic diuùm Pater, atque hominũ Rex
Decreuit, primos orbis dum conderet axes,
Quæ regio annosis squalloribus obsita, nullos
Vidit adhuc sulcos, nullisque exercita rastris,
Horrida, tristis, inops, ieiuna, imperuia luget,
Accipiet latos mutato sidere vultus.

² Iamque repente nouos (dictu mirabile) sese
Induet in flores, conceptaque semina celo
Parturiet laxata sinus, & suaue rubentis
More rose baccamque rubro findentis hiatu,
Luteolósque apices, sensim prodentis, & intus
Quod latet in densis radiosum frondibus aurum,
Exultabunda & ridens sua germina pandet
Omne genus florum: non huic se thurifer æquet,
Halet odoratis Libanus licet vndique plantis,
Non Carmelus apum genitor, Saronque rosarum;
Quidquid habet Libanus, quidquid Carmelus odorũ,
Quidquid Saronis rubicunda rosaria pecti,
Dulce decensq; ferunt, cedent huic omnia fundo:
Nempe illis per sepe Deus spatiabitur hortis,
Gloria ubi, decus, & rarorum gratia florum est,

I

Et

Mosem intel-
ligunt hic in-
terpretes qui-
dam, & Li-
brũ Domini,
Librum Deu-
teronomij.

Auctoritatem
sibi suoque
vaticinio cõ-
parat.

Redit iterum
ad vocationẽ
Gentium.

¹⁶ Requirit diligẽ-
ter in libro Domini,
& legite: vnum ex eis
non defuit, alter alte-
rũ non quæsiuit. quia
quod ex ore meo pro-
cedit, ille mandauit,
& Spiritus eius ipse
congregauit ea.

¹⁷ Et ipse misit eis
fortem, & manus eius
diuisit eã illis in mẽ-
suram: vsque in æter-
nũ possidebũt eam, in
generatione & gene-
rationem habitabunt
in ea.

Cap. 35.

¹ Lætabitur deferta
& inuia, & exultabit
solitudo, & florebit
quasi lilium.

² Germinans germi-
nabit, & exultabit læ-
tabunda & laudans;
gloria Libani data est
ei, decor Carmeli &
Saron: ipsi videbunt
gloriam Domini, &
decorem Dei nostri.

Et populo coram sese spectante videndum
 Tractandumq; dabit, quantus super ardua celi
 Templa sedens, maria & terras moderatur, & astra.

3 Confortate manus
 dissolutas, & genua
 debilia roborate.

4 Dicite pusillanimis,
 Confortamini, & no-
 lite timere: ecce Deus
 vester vltionem ad-
 ducet retributionis:
 Deus ipse veniet, &
 saluabit vos.

5 Tunc aperiatur oculi
 caecorum, & aures sur-
 dorum patebunt.

6 Tunc saliet sicut cer-
 uus claudus, & aperta
 erit lingua mutorum:
 quia scissae sunt in de-
 serto aquae, & torretes
 in solitudine.

7 Et quae erat arida,
 erit in stagnum, &
 fitiens in fontes aqua-
 rum. In cubilibus, in
 quibus prius dracones
 habitabant, orietur
 viror calami & iunci.

8 Et erit ibi semita &
 via, & via sancta vo-
 cabitur: non transibit
 per eam pollutus, &
 haec erit vobis directa
 via, ita vt stulti non
 erent per eam.

3 Vos vero Agricola, quibus haec ignaua quotannis

Excolere arua datum est, & inertes frangere glebas,
 Quae forte innatis occurrent, parcite plantis,
 Nec, si stirpe minus valida, ramis-ve laborent
 Inflexis, cura non sit fulcire labantes,
 Sed rigidas aptate sudes, supponite furcas,
 Quarum vi eniti, tandemque adulescere pergant;

4 Tum, si quas abeunte anima, propè perditus humor
 Destituat, properate viri, vitamque fugacem,
 Dum licet, arte manug; bona reuocate fouendo,
 Donec robusta redeant in pristina vires.

Tempus erit, cum sorte datum sibi visere fundum
 Ipse volet Dominus, (nec longa morabitur illum
 Tempestas) venietque boni patris vnicus heres,
 Inquireretque operas seruorum, & premia cuique
 Pœnaeque ex merito ponet, noque optimus idem
 Seruatos, vacuosque metu praestabit ab omni.

5 Ipsius haec autem aduentus certissima sunt
 Signa tibi, cum caeci oculos, lucemque negatam,
 Surdi aures, linguam accipient (noua munera) muti,

6 Et claudus ceruos cursu praeuertet anhelos.
 Scilicet hoc ipso tam fausti Principis ortu,
 Erumpent subiti deserta per arida fontes,
 Et iugatorrentes rapidi praerupta rigabunt,

7 Quique prius nimis sitiebant solibus agri,
 In dulces riuos & mitia stagna liquefcent.
 Iamque vbi serpentes posuere cubilia foeta,
 Squammosq; viam tractu triuere dracones,

8 Ecce viror iunci, calami que beatus odori
 Lata stirpe frutex laetis nascetur in hortis,
 Seque legi cono inuitans, procul expetet vltro:
 Omne nemus (nec enim tum sibila dira timebunt)
 Omnis ager, volucrum cantu resonabit amœno.
 Balantumque greges pascent impune per herbas:

9 Hac quoque securum posito terrore viator
 Carpet iter, neque per dispendia longa, vagosque
 Circuitus, flexusque via procedere tardum
 Aut frustra incassumque queretur abire laborem.
 Haec via erit recto quae tramite ducet euntem,
 Haec via sancta tibi dicetur eritque, nec vlli

Quam mode-
 ratione requi-
 rat Dominus
 a pastoribus
 & ministris
 Ecclesiae suae.

Emphasis in
 verbo, ipse enim
 angelus aut
 quemuis alius
 missurus est,
 sed ipse
 veniet.

Testimoniū
 de aduentu
 Christi lucu-
 lentissimum,
 quod ipse
 Christus ci-
 tat alibi.

Vide de cala-
 mo & iunco
 Plinium nat.
 hist. lib. 22,
 cap. 22.

Fas

*Fas illam fuerit pedibus triuisse prophano.
 Non metus ullus erit, non suspicio vlla pericli,
 Nam rapide tigres aberunt, aberuntque leones,
 Visque malarum omnis fraudesque dolique ferarum.
 Felices animi quibus hunc insistere callem
 Deducente Deo dabitur; ¹⁰ nam libera duro
 Colla iugo, tenerasque manus solido aere soluti,
 Ibunt gaudentes, Seruator emque canoro
 Carmine laudabunt, tandemque ad sancta Sionis
 Mœnia peruenient, comitabitur alite præpes
 Remigio, pura & sinem haud habitura voluptas:
 Mœsities fugiet, fugiet gemitusque dolorque,
 Feraliq; timor vultum ferrugine liuens.*

Hæc de promissionibus futuri sæculi sunt intelligenda.

9 Non erit ibi leo, & mala bestia non ascendet per eam, nec inuenietur ibi: & ambulabunt qui liberati fuerint.

10 Et redempti à Domino, conuertentur, & venient in Sion cum laude; & lætitia sempiterna super caput eorum: gaudium & lætiam obtinebunt, & fugiet dolor & gemitus.

VATICINIORVM ISAIAE LIBER QVINTVS.

*ORSITAN & Solymis fuerint qua fata
 requiret
 Posteritas, cum mille furens legionibus,
 vrbes*

*Vreret Assyrius Iudeas Sennacheribus.
 Dicam equidem, nec enim tam fortia facta sileri
 Ipse finit Deus, & prohibet pia cura nepotum.
 Adiuuet ille meum, qui præstitit ista, laborem.
 Tertius à decimo, regnanti fluxerat annus
 Hefechiæ, quartumque leues duodena per astra
 Ducebant menses, ex quo proauita gerebat
 Sceptra manu, haud ulli veterum virtute secundus,
 Et Solymam iustis frenabat legibus oram:
 Cum grauis incubuit Iudeis viribus hostis
 Sennaribus, totum Euphratem in noua prælia ducens.
 Et iam more ruens torrentis ab imbribus aucti,
 Mille manu captas victor prostrauerat vrbes,
 Cum velut armorum satur, & rem cernere verbis
 Præ se velle ferens, positis longo ordine castris,
 Euerſæ Lachis ad cineres bustumque reseait.
 Colle Lachis surgit modico, quam sede nepotes
 Benimide Solimis olim posuere propinqua,
 Hinc (nam in conspectu Solomonica templa videbat,
 Dauidicæque arces, eductæque mœnia calo)
 Multa putans, sienosque premens sub corde dolores,*

Hoc loco historia atrox Isaias, ut ostendat quam præfenti ope Dominus eis subueniat, qui tota fide eius auxilio nituntur.

Cap. 36.

Hanc historiam habes Regum quarto, cap. 18. 19. & 20.

Lachis ciuitas in tribu Benjamin, Solymis proxima.

Cap. 36.

1 Et factum est: in quartodecimo anno regis Ezechie, adſcendit Sennacherib rex Assyriorum super omnes ciuitates Iudamunitas, & cepit eas.

2 Et misit rex Assyriorum Rabſacen de Lachis in Ierusalem, ad regem Ezechiam in manu graui, & stetit in aqua ductu piscinæ superioris in via Agri-fullonis.

I 2

Misit